

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 27 listopada 2009 r.

**Pani
Jolanta Koprucka-Purol
Naczelnik Pierwszego Wielkopolskiego
Urzędu Skarbowego w Poznaniu**

LPO-410-33-02/2009
P/09/023

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu skontrolowała Pierwszy Wielkopolski Urząd Skarbowy w Poznaniu, zwany dalej „Urzędem”, w zakresie opodatkowania transakcji wewnątrzwspólnotowych podatkiem od towarów i usług w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Naczelnik niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli, ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, sprawowanie przez Urząd, kontroli nad wywiązywaniem się z obowiązków podatkowych przez podmioty dokonujące transakcji wewnątrzwspólnotowych oraz skuteczność Urzędu w egzekwowaniu zaległości w podatku od towarów i usług.

1. W Urzędzie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. i 30 czerwca 2009 r., zarejestrowanych było, odpowiednio 4.455 i 4.480 czynnych podatników podatku od towarów i usług (VAT), w tym odpowiednio 2.979 i 2.900 czynnych podatników VAT-UE.

W ocenie NIK, dane rejestracyjne podatników VAT-UE, były w Urzędzie rejestrowane i aktualizowane na bieżąco, co ustalono na przykładzie sześciu zgłoszeń rejestracyjnych (VAT-R i VAT-R/UE) i pięciu zgłoszeń aktualizacyjnych (NIP-1 i NIP-2), złożonych w Urzędzie w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r. We wszystkich 11 przypadkach kopie składanych przez podatników dokumentów były potwierdzone przez pracowników Urzędu za zgodność z oryginałem.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że w dwóch przypadkach kiedy Urząd kontaktował się z podatnikiem w związku z niezłożeniem, wraz z formularzem VAT-R/UE, kompletu wymaganych dokumentów, nie sporządzono notatek służbowych z tych czynności, do czego zobowiązywał § 3 pkt 1 ppkt 4 – Wytycznych do organizacji prac urzędów i izb skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług Ministra Finansów z 24 stycznia 2007 r., zwanych dalej „Wytycznymi”.

W przypadku dwóch podatników wysłane zostały do banków pisma z prośbą o informacje o rachunkach bankowych tych podmiotów, mimo braku podstawy prawnej umożliwiającej taki sposób pozyskiwania przez Naczelnika Urzędu wiedzy w tym zakresie.

2. Podejmowane działania w zakresie wyrejestrowania czterech podatników z rejestru podatników VAT, którzy złożyli formularz VAT-Z, następowały niezwłocznie (tylko w jednym z badanych przypadków trwało to 15 dni).

3. W oparciu o wyniki badania dokumentacji dotyczącej 11 podatników, NIK negatywnie ocenia prawidłowość działań Urzędu w zakresie monitorowania podatników, którym należy zamknąć obowiązek podatkowy.

Mimo zapisów w § 4 pkt 2 ppkt 4 „Wytycznych” obligujących do prowadzenia stałej kontroli ciągłości i terminowości składanych deklaracji, w sześciu przypadkach (na 11 badanych) od momentu utworzenia raportów o aktywnościach podatników, dostępnych w Systemie Wymiany Informacji o Podatniku VAT (VIES), wytypowanych do zamknięcia, do dnia zawiadomienia o wykreśleniu z rejestru podatników upłynęło od 11 dni do 25 dni.

Wezwania do podatników, którzy nie złożyli deklaracji VAT, Urząd w czterech przypadkach wysłał po upływie trzech miesięcy, w jednym przypadku po upływie czterech miesięcy, w jednym przypadku po upływie ośmiu, zaś w trzech przypadkach odpowiednio w ciągu 11, 15 i 18 miesięcy. Wezwania do pozostałych dwóch podatników Urząd skierował w ciągu miesiąca od dnia pozostawiania przez podatnika w zwłoce.

Podpisywanie zawiadomień o wykreśleniu z rejestru podatników VAT również następowało z opóźnieniem: w jednym przypadku po upływie 6,5 miesiąca od ostatniego bezskutecznego wezwania podatnika do złożenia deklaracji, w pozostałych 10 przypadkach w terminie od 12 dni do 5,5 miesiąca. W jednym przypadku od dnia zawiadomienia o wykreśleniu podatnika z rejestru VAT do dnia wyrejestrowania z VIES upłynęło 13 miesięcy.

W przypadku trzech podatników, posiadających zaległości podatkowe w łącznej kwocie 223.508 zł, od czasu popadnięcia w zwłokę ze złożeniem deklaracji, do czasu wysłania do nich wezwań upłynęło odpowiednio trzy, osiem i 18 miesięcy.

Zdaniem NIK, wyjaśnienia kierowników dwóch działów (Podatków Pośrednich oraz Ewidencji i Identyfikacji Podatników oraz Wprowadzania Danych) wskazujące na inne zadania, którymi obciążone są te działy, nie stanowią usprawiedliwienia dla braku bieżącego monitoringu podatników.

NIK negatywnie ocenia brak skutecznego mechanizmu umożliwiającego weryfikację przekazywania przez komórkę ewidencji, informacji o wszystkich nowo zarejestrowanych podatnikach. Istniejący w Urzędzie rejestr informacji przekazanych o tych podatnikach do Działu Podatków Pośrednich nie był prowadzony rzetelnie, tj. nie zawierał wszystkich nowo zarejestrowanych podatników.

4. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w 2008 r. Urząd zrealizował dochody z tytułu podatku od towarów i usług w wysokości 4.054.225,4 tys. zł i były one wyższe o 9,9% od zrealizowanych w 2007 r. W I półroczu 2009 r. dochody z tego tytułu wynosiły 2.520.142,7 tys. zł i w porównaniu do I półrocza 2008 r. były wyższe o 19,3%.

5. NIK pozytywnie ocenia wprowadzenie danych wynikających z 59 (spośród 61 objętych sprawdzeniem) deklaracji VAT-7 do systemu Poltax. Nastąpiło to w ciągu 5 dni roboczych, tj. zgodnie z „Wytycznymi” i instrukcją w sprawie obiegu dokumentów wymiarowych Urzędu stanowiącą załącznik nr 1 do zarządzenia nr 12/2005 Naczelnika Urzędu z dnia 10 maja 2005 r. NIK zwraca jednocześnie uwagę, że braki kadrowe w komórce ewidencji przyczyniły się do wprowadzenia danych z dwóch deklaracji do systemu Poltax po upływie ww. terminu, tj. odpowiednio po 9 i 22 dniach od daty wpływu deklaracji do Urzędu.

NIK pozytywnie ocenia sposób weryfikacji deklaracji VAT pod względem merytorycznym i formalnym. Dla wszystkich deklaracji z wykazaną kwotą do zwrotu, stanowiącą podstawę dokonania zwrotu sporządzano karty oceny zasadności zwrotu, obiegowki dla poszczególnych grup zadaniowych oraz karty polecenia zwrotu. Podpisy właściwych osób widniały na każdym z wymienionych dokumentów, podobnie jak na deklaracjach, w miejscu, w którym zamieszczono adnotację o weryfikacji formalnej i merytorycznej. Poprawne deklaracje były zatwierdzane, przypisywane do właściwych rejestrów oraz nadawano im numer z rejestru paczek z uwzględnieniem podziału na paczki z deklaracjami z wykazaną kwotą do zwrotu do 50.000 zł i powyżej 50.000 zł. Akceptacji każdego ze zwrotów dokonywały osoby posiadające do tego upoważnienie.

Obowiązujące procedury w zakresie weryfikacji deklaracji z wykazaną kwotą do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy były przestrzegane w każdym z siedmiu przypadków objętych badaniem.

Na podstawie ww. deklaracji Urząd dokonał zwrotów podatku od towarów i usług w nw. terminach przed upływem ustawowych terminów zwrotów: do pięciu dni – 10 razy (w łącznej kwocie 6.303.284,00 zł); od sześciu do 10 dni – 17 razy (w łącznej kwocie 7.844.506,00 zł); od 11 do 15 dni – 3 razy (w łącznej kwocie 3.814.790,00 zł); od 16 do 20 dni – 2 razy (w łącznej kwocie 7.315.222,00 zł); od 21 do 28 dni – 3 razy (w łącznej kwocie 866.752,00 zł). Dokonywanie zwrotów podatku od towarów i usług przed upływem ustawowych terminów uzasadniane było wytycznymi Ministra Finansów, nie mniej jednak NIK zauważa, że w niektórych przypadkach dokonywano ich ze znacznym wyprzedzeniem w stosunku do terminów granicznych określonych przez ustawodawcę.

W jednym przypadku, zwrotu w kwocie 215.013,00 zł dokonano jeden dzień po upływie ustawowego terminu zwrotu (w dniu 29 września 2009 r.).

W ocenie NIK, przy dokonywaniu zwrotu podatku od towarów i usług dotyczących 2008 r., Urząd działał, zarówno w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 20 stycznia 2009 r., jak i po dniu 20 stycznia 2009 r., zgodnie z dyspozycją § 14 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa².

² Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

6. NIK negatywnie ocenia brak działań Urzędu w zakresie analizy nw. danych zawartych w Polskiej Aplikacji VIES. Urząd, w okresie objętym kontrolą nie generował i nie analizował następujących raportów dostępnych w systemie VIES: o podatnikach nie zarejestrowanych dla VIES, którzy posiadają ważne rozliczenia VIES; z porównań w zakresie transakcji wewnątrzwspólnotowych między deklaracjami VAT oraz informacjami VAT-UE; o niezgodności w nabyciach podatników. Natomiast raport z porównań w zakresie transakcji wewnątrzwspólnotowych pomiędzy dokumentami VIES, a informacjami uzyskanymi z innych krajów UE był analizowany tylko za I kwartał 2008 r. Analizę tego raportu wykonano w 2009 r.

7. Spośród 38 „nieścisłości” objętych kontrolą NIK stwierdzono, że w 29 przypadkach (76,3%), Urząd podejmował działania w celu wyjaśnienia rozbieżności i błędów, z tego 24 przypadki (63,1%) zostały wyjaśnione. Pięciu podatników, mimo wezwań skierowanych przez Urząd nie złożyło korekty deklaracji VAT-UE. Podatnicy, przez fakt niezłożenia korekty deklaracji podsumowującej nie narazili podatku na uszczuplenie, w związku z czym Urząd nie nałożył sankcji przewidzianej w art. 54 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy³. W dziewięciu przypadkach (23,7%) Urząd nie podejmował działań w celu wyjaśnienia rozbieżności wynikających z danych zawartych w VIES, z tego w sześciu przypadkach było to uzasadnione tym, że w pierwszej kolejności podejmowane były działania w sytuacji, gdy polski podatnik deklarował mniejsze kwoty wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów od deklarowanych wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów przez kontrahenta. W pozostałych trzech przypadkach brak działań był spowodowany wprowadzeniem deklaracji VAT-UE dopiero po upływie od 115 do 273 dni (w trakcie trwania kontroli NIK, tj. w dniu 21 września 2009 r.) od złożenia w Urzędzie.

8. Na podstawie art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej i uchylenia rozporządzenia (EWG) nr 218/92⁴, w 2008 r. Urząd otrzymał 23, a wysłał 20 wniosków o udzielenie informacji i przeprowadzenie postępowania administracyjnego. Natomiast w I półroczu 2009 r., Urząd otrzymał 17 wniosków od administracji innych państw członkowskich, a wysłał dwa takie wnioski. W trybie wymiany spontanicznej, na podstawie art. 19 rozporządzenia nr 1798/2003, w 2008 r. Urząd otrzymał 15 informacji spontanicznych, a wysłał pięć. W I półroczu 2009 r. Urząd otrzymał siedem informacji spontanicznych i nie wysłał żadnej takiej informacji do administracji innych państw członkowskich.

W okresie objętym kontrolą, Urząd nie wykazywał żadnych efektów wymiany informacji z innymi państwami członkowskimi, w postaci kwot domiaru podatku oraz kwot nałożonych sankcji.

NIK pozytywnie ocenia działania Urzędu podjęte w celu udzielenia odpowiedzi na pytania z innych państw członkowskich, zawarte w dwóch wnioskach objętych kontrolą (na 40 otrzymanych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.). Udzielone odpowiedzi były zgodne ze stwierdzonym stanem faktycznym, co znalazło potwierdzenie w zgromadzonym materiale, a termin udzielenia odpowiedzi wynosił od 42 do 62 dni.

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765

⁴ Dz. U. UE. L. 03. 264. 1 ze zm.

9. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że 14 spośród 16 (objętych badaniem) postępowań kontrolnych w zakresie rzetelności deklarowania podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania podatku od towarów i usług, podjętych przez Dział Kontroli Podatkowej na wniosek Działu Podatków Pośrednich w związku z wykazaną przez podatników nadwyżką podatku do zwrotu, przeprowadzono przed dokonaniem jego zwrotu, a w przypadku dwóch pozostałych postępowań, kontrolujący przed terminem zwrotu przekazali notatki służbowe z informacją o niestwierdzeniu przeciwwskazań do dokonania zwrotu. Efektem trzech z ww. kontroli było stwierdzenie uszczupień w podatku od towarów i usług na kwotę 3.811 zł. W pozostałych 13 przypadkach nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podatników do kontroli typowano z uwzględnieniem zapisów zawartych w „Wytycznych”. Spośród 16 podatników objętych postępowaniami kontrolnymi wszyscy byli zaliczeni do obszarów ryzyka „podatnicy dokonujący transakcji wewnątrzwspólnotowych, podatnicy świadczący usługi budowlane oraz nabywający lub świadczący usługi niematerialne”.

NIK pozytywnie ocenia podejmowanie kontroli u podatników zalegających lub spóźniających się ze złożeniem deklaracji VAT: siedem wniosków o kontrole u takich podatników skutkowało przeprowadzeniem siedmiu kontroli, z których pięć zakończyło się wynikiem pozytywnym, stwierdzono uszczuplenia na łączną kwotę 453.326 zł.

NIK zauważa przy tym, że nieznacznie wahał się wskaźnik efektywności kontroli podatkowych właściwych (okresów rozliczeniowych) wyrażony, jako stosunek liczby kontroli pozytywnych do liczby kontroli przeprowadzanych ogółem, z 31,3% w 2007 r. do 31,1% w 2008 r. oraz z 30,7% w I półroczu 2008 r. do 26,2% w I półroczu 2009 r. Wskaźnik efektywności kontroli podatkowych okresów rozliczeniowych w zakresie podatku od towarów i usług w 2007 r. wynosił 31,8%, w 2008 r. 31,5%, w I półroczu 2008 r. wyniósł 30,5%, a w I półroczu 2009 r. spadł do 26,6%.

W obszarach ryzyka, objętych badaniem NIK, przeprowadzono 83 kontrole w 2008 r., a w I półroczu 2009 r. – 48 kontroli, co stanowiło 57,8% w stosunku do całego 2008 r.

10. NIK zwraca uwagę, że w wyniku nieprawidłowości ze strony Urzędu wypłacono odsetki z tytułu nieterminowego rozliczenia zwrotu podatku VAT w 13 sprawach dotyczących siedmiu podatników (spółek: B.M., S.R., N.P., I.G., T., W. i G.I.) na łączną kwotę 137.129 zł.

Ponadto ustalenia kontroli NIK wykazały, że w dniu 26 sierpnia 2008 r. Urząd wypłacił spółce G.I. odsetki z tytułu przedłużonego, do czasu zakończenia weryfikacji rozliczenia podatnika zwrotu podatku od towarów i usług za listopad 2007 r. w wysokości 102.624,00 zł, podczas gdy zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁵ powinien wypłacić je w wysokości odpowiadającej opłacie prolongacyjnej stosowanej w przypadku odroczenia płatności podatku lub jego rozłożenia na raty, tj. w kwocie 51.312,00 zł, o czym kontroler NIK poinformował Naczelnika Urzędu pismem z dnia 12 października 2009 r. Pomimo podjętych przez Naczelnika Urzędu działań, do dnia zakończenia kontroli nie wyegzekwowano od podatnika niesłusznie przekazanej kwoty odsetek w wysokości 51.312,00 zł.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 ze zm.

11. NIK negatywnie ocenia niepodjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie zaległości od podatnika w łącznej kwocie z odsetkami na dzień przedawnienia w wysokości 704.209,00 zł (zaległość główna w kwocie 394.451,00 zł i odsetki w kwocie 309.758,00 zł), która uległa przedawnieniu z dniem 2 stycznia 2007 r. Potwierdzenie przyjęcia sald podatnika od Urzędu Skarbowego Poznań-Śródmieście nastąpiło w dniu 7 kwietnia 2006 r. Naczelnik Urzędu podała w wyjaśnieniach, że nie zdażyła wszcząć postępowania w sprawie przeniesienia odpowiedzialności podatnika na osoby trzecie. Zdaniem NIK, tłumaczenie to nie usprawiedliwia niepodjęcia działań, zwłaszcza w przypadku, gdy zaległość dotyczyła tak wysokiej kwoty.

12. Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, NIK pozytywnie ocenia terminowość wystawiania przez Urząd upomnień i tytułów wykonawczych oraz bieżący monitoring regularności dokonywanych wpłat, co sprawdzono na próbie 141 jednostkowych zaległości w podatku od towarów i usług, w łącznej wysokości 7.681.198,90 zł.

Kwota zaległości w podatku od towarów i usług, na jaką Urząd do dnia 31 sierpnia 2009 r. nie wystawił tytułów wykonawczych, pomimo że zaległości te do dnia 30 czerwca 2009 r. objęte zostały upomnieniami, wynosiła 297.004,66 zł. Na kwotę ww. zaległości składały się trzy jednostkowe zaległości. Przyczyną nieobjęcia ww. zaległości tytułami wykonawczymi był brak skutecznie doręczonych upomnień (dwie zaległości w łącznej kwocie 293.182,00 zł). NIK negatywnie ocenia wystawienie, w jednej z tych spraw dotyczącej kwoty 2.698 zł, drugiego upomnienia dopiero po upływie aż 238 dni od daty pierwszego upomnienia. Pozostała kwota zaległości 3.822,66 zł została przez podatnika wpłacona w miesiącu wrześniu 2009 r.

13. Zastrzeżenia NIK dotyczą również przebiegu niektórych spraw dotyczących monitorowania zaległości. Z ustaleń kontroli NIK w zakresie badania dokumentacji zaległości 16 podatników w łącznej kwocie 1.374.687,70 zł (ustalonych na podstawie raportów o zaległościach na dzień 30 czerwca 2009 r.) wynika, że w sprawach zaległości dwóch podatników na dzień 30 czerwca 2009 r. wynoszącej łącznie 32.228,00 zł (zaległość główna 28.790,00 zł plus odsetki 3.438,00 zł) czas oczekiwania pomiędzy jednym a drugim upomnieniem w sytuacjach gdy wcześniejsze upomnienia nie zostały skutecznie doręczone wynosił odpowiednio 104 i 476 dni.

NIK zwraca uwagę, że w sprawie podatnika zalegającego na dzień 30 czerwca 2009 r. łącznie z odsetkami na kwotę 2.439,00 zł, czas od wpływu deklaracji do jej zaksięgowania wynosił aż 57 dni.

Zdaniem NIK, w wyniku opieszalejszych działań w sprawie zaległości podatnika wynoszącej na dzień 30 czerwca 2009 r. łącznie z odsetkami 733.725,00 zł (zaległość główna 459.460,00 zł plus odsetki 274.265,00 zł), czas oczekiwania od wpływu decyzji do wprowadzenia i zatwierdzenia w wymiarze wynosił aż 79 dni.

NIK zwraca również uwagę, że w sprawie podatnika zalegającego na dzień 30 czerwca 2009 r. łącznie z odsetkami na kwotę 241.241,70 zł (zaległość główna 193.822,70 zł plus odsetki 47.419,00 zł), pomimo niedoręczenia upomnień, wystawiono (po ośmiu miesiącach od daty wystawienia upomnień) tytuły wykonawcze.

14. Badania kontrolne NIK przeprowadzone na próbie 26 tytułów wykonawczych w łącznej wysokości 1.467.685,27 zł wykazały, że Urząd pierwsze czynności egzekucyjne

podejmował, po upływie od 4 do 60 dni od otrzymania tytułu wykonawczego do realizacji. NIK zwraca jednak uwagę na fakt, że w trzech przypadkach (tytuły o nr Egapoltax 10032, 6702 i 7667, dot. zaległości w łącznej wysokości 30.647,00 zł), co stanowi 11,5% tytułów objętych kontrolą, skuteczne czynności wszczynające postępowanie egzekucyjne Urząd dokonał dopiero odpowiednio po 56, 60 i 47 dniach od otrzymania tytułu do realizacji.

Po objęciu kontrolą NIK ww. tytułu wykonawczego o nr Egapoltax 10032, w wyniku podjęcia przez poborcę skarbowego czynności w dniu 8 października 2009 r., Urząd wykonał skuteczne zajęcie rachunku bankowego, prowadzące do wyegzekwowania wszystkich zaległości tego podatnika w łącznej kwocie 31.388,13 zł i zakończenia postępowania egzekucyjnego z dniem 20 października 2009 r.

Urząd, w stosunku do dwóch tytułów wykonawczych (o nr Egapoltax 5435 i 8202, należności w łącznej wysokości 92.697,57 zł), co stanowi 7,7% tytułów wykonawczych objętych kontrolą, czynności egzekucyjne podjął odpowiednio dopiero po 136 i 139 dniach, od otrzymania postanowień sądów rozstrzygających zbieg egzekucji i wyznaczeniu Urzędu do dalszego łącznego prowadzenia egzekucji.

W trakcie kontroli NIK stwierdzono brak wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec podatnika, w stosunku do zaległości objętych 20 tytułami wykonawczymi, na łączną kwotę zaległości 5.544.457,00 zł oraz odsetek 3.079.585,00 zł. Przyczyną niepodjęcia egzekucji był brak wskazania przez wierzyciela, aktualnego adresu dłużnika. Komornik bezskutecznie podejmował próby doręczenia tytułu wykonawczego zobowiązanemu oraz zajęcia rachunków bankowych w dniach 7 sierpnia 2008 r. i 30 października 2008 r. Z raportu poborcy skarbowego wynikało, że spółka od grudnia 2006 r. nie prowadziła działalności gospodarczej pod wskazanym przez wierzyciela adresem. Urząd trzykrotnie w okresie trzech lat (raz na rok) podejmował bezskuteczne próby doręczenia wezwania na adres podatnika. W ocenie NIK, Urząd (jako organ egzekucyjny), nie wyczerpał dotychczas wszystkich możliwości w celu uzyskania informacji dotyczących majątku tego podmiotu.

Zastrzeżenia NIK budzi podjęcie przez Urząd kolejnych działań egzekucyjnych w trzech przypadkach (tytuły o nr Egapoltax 6702, 6948 i 6769, na łączną kwotę zaległości 86.239,00 zł), co stanowi 11,5% tytułów objętych kontrolą, po upływie od 92 do 168 dni od daty wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Z ustaleń kontroli NIK wynika, że w przypadku zaległości podatkowych objętych tytułem wykonawczym o nr Egapoltax 8842 (zaległość w kwocie 17.710,00 zł plus odsetki 1.892,00 zł), komornik nie podejmował czynności od 20 stycznia 2009 r.

NIK zwraca uwagę, że Urząd odnośnie tytułu wykonawczego o nr Egapoltax 9333 (zaległość w kwocie 36.476,00 zł), dokonał skutecznych zajęć rachunków bankowych w dniach: 11 i 24 sierpnia 2009 r. oraz 17 i 22 września 2009 r., pomimo zawieszenia, postanowieniem Naczelnika Urzędu z dnia 5 stycznia 2009 r., postępowania egzekucyjnego.

Naczelnik Urzędu powyższe uchybienia i nieprawidłowości uzasadniała problemami kadrowymi Referatu ds. Egzekucji (w 2008 r. nieobecne w pracy były trzy osoby tj. 33,3% stanu etatowego), zmianą inspektorów na rejonach egzekucyjnych, koniecznością wprowadzania do systemu Egapoltax danych i zapoznawaniem się pracownika z aktami podatnika.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań, które doprowadzą do uzyskiwania informacji o numerach rachunków bankowych podatników, w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.
2. Dokumentowanie kontaktów z podatnikami notatkami służbowymi.
3. Niezwłoczne wykreślanie podatników z rejestru VAT w sytuacji złożenia deklaracji VAT-Z.
4. Monitorowanie podatników, którym należy zamknąć obowiązek podatkowy oraz podejmowanie stosownych działań w celu wyjaśnienia ich sytuacji, jako podatników VAT.
5. Zapewnienie przestrzegania terminów wynikających z procedur dokonywania zwrotu VAT.
6. Bezzwłoczne wprowadzanie danych z decyzji i deklaracji do systemu Poltax.
7. Bezzwłoczne podejmowanie czynności mających na celu skuteczne doręczanie upomnień.
8. Generowanie, archiwizowanie i analizowanie danych na podstawie wszystkich raportów dostępnych w Polskiej Aplikacji VIES.
9. Usprawnienie przebiegu postępowań egzekucyjnych, w tym niezwłoczne podejmowanie pierwszych i kolejnych czynności egzekucyjnych oraz zapewnienie dochodzenia wszystkich zaległości podatników.
10. Wypłacanie podatnikom odsetek w prawidłowej wysokości oraz kontynuowanie działania mającego na celu wyegzekwowanie należności z tytułu wadliwie przekazanej podatnikowi kwoty odsetek w wysokości 51.312,00 zł.
11. Dochodzenie zaległych należności.
12. Wystawianie tytułów wykonawczych po doręczeniu upomnienia, w sytuacjach tego wymagających.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Naczelnik, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.